

Rozhodnutie

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako odvolací disciplinárny súd, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Bajánkovej a sudcov JUDr. Borisa Minksa, JUDr. Eleny Berthotyovej, JUDr. Vojtecha Lefflera a JUDr. Jaroslava Krajča, v disciplinárnej veci proti JUDr. E P sudcovi Krajského súdu v F konajúc o odvolaní ministra spravodlivosti Slovenskej republiky a o odvolaní sudcu JUDr. E P proti rozhodnutiu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky – prvostupňového disciplinárneho senátu z 24. septembra 2004, sp. zn. 1 Ds 15/04, na verejnom zasadnutí konanom dňa 25. februára 2005 rozhodol

t a k t o :

Podľa § 131 ods. 4 zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich v znení neskorších predpisov napadnuté rozhodnutie prvostupňového disciplinárneho súdu **z r u š u j e** a vec mu vracia na nové konanie.

O d ô v o d n e n i e :

Minister spravodlivosti Slovenskej republiky podal dňa 4. júna 2004 návrh na začatie disciplinárneho konania voči sudcovi Krajského údu v B: JUDr. E P (ďalej len sudca). V návrhu mu kládol za vinu, že:

1. v jemu pridelených konkurzných veciach vedených na Krajskom súde B nekonal, hoci konať mal a to v konaní č. k. 3 K 204/00 (úpadca R, s. r. o.) nekonal v čase od 29. 9. 2000 až do 30. 4. 2004, v konaní č. k. 3 K 75/01 (úpadca T, s. r. o., B) nekonal v čase od októbra 2002 až do 30. 4. 2004, v konaní č. k. 3 K 84/01 (úpadca H, s. r. o., Z) nekonal v čase od novembra 2002 až do 30. 4. 2004, v konaní č. k. 3 K 102/01 (úpadca P, s. r. o., P) nekonal v čase od apríla 2003 až do 30. 4. 2004, v konaní č. k. 3 K 210/01 (úpadca D, s. r. o., H) nekonal v čase od septembra 2002 až do 30. 4. 2004, v konaní č. k. 3 K 224/01 (úpadca Z, K, a. s. v likvidácii) nekonal v čase od júla 2003 až do 30. 4. 2004, v konaní č. k. 3 K 156/01 (úpadca E) –

K. s. r. o., B) nekonal v čase od decembra 2002 až do 30. 4. 2004, v konaní č. k. 3 K 165/01 (úpadca A p. p. s., s. r. o., B) nekonal v čase od novembra 2002 až do 30. 4. 2004, v konaní č. k. 3 K 180/01 (úpadca G , a. s., B) nekonal v čase od novembra 2002 až do 30. 4. 2004, v konaní č. k. 3 K 285/00 (úpadca N , s. r. o. - L K) nekonal v čase od 21. 12. 2000 až do 5. 2. 2004, v konaní č. k. 3 K 150/00 (úpadca A spol. s r. o., Br) nekonal v čase od 9. 8. 2001 do 9. 2. 2004, v konaní č. k. 3 K 12/01 (úpadca S) s. r. o., B nekonal v čase od 11. 6. 2002 až do 30. 4. 2004, v konaní č. k. 3 K 90/01 (úpadca J , Š) nekonal v čase od 6. 12. 2002 až do 30. 4. 2004, v konaní č. k. 3 K 96/01 (úpadca M. a. s., B) nekonal v čase od 26. 4. 2002 až do 30. 4. 2004, v konaní č. k. 3 K 264/01 (úpadca S s. r. o., B) nekonal v čase od 6. 11. 2000 až do 30. 4. 2004, v konaní č. k. 3 K 274/01 (úpadca P s. r. o., K) nekonal v čase od 3. 12. 2001 až do 30. 4. 2004, v konaní č. k. 3 K 278/01 (úpadca O , s. r. o., N) nekonal v čase od decembra 2002 až do 30. 4. 2004, v konaní č. k. 3 K 294/01 (úpadca V) nekonal v čase od septembra 2002 až do 30. 4. 2004, v konaní 3 K 314/01 (úpadca M. s. r. o., P) nekonal od 21. 12. 2001, kedy bol podaný návrh na vyhlásenie konkurzu až do 30. 4. 2004, v konaní č. k. 3 K 13/02 (úpadca M , a. s., P) nekonal v čase od júla 2002 až do 30. 4. 2004, v konaní č. k. 3 K 22/02 (úpadca S , s. r. o., Š) nekonal v čase od 16. 4. 2002 až do 18. 2. 2004, v konaní č. k. 3 K 47/02 (úpadca Ing. S , Al , B) nekonal v čase od 31. 12. 2002 až do 30. 4. 2004, v konaní č. k. 3 K 55/02 (úpadca S r. o., P) nevykonan žiadny úkon od júla 2002, kedy bol podaný návrh na vyhlásenie konkurzu až do 30. 4. 2004, v konaní č. k. 3 K 71/02 (úpadca S) T nekonal v čase od 18. 10. 2002 až do 30. 4. 2004, v konaní č. k. 3 K 82/02 (úpadca G - U , B) nekonal v čase od novembra 2002 až do 30. 4. 2004, v konaní č. k. 3 K 88/02 (úpadca P Br) sudca nevykonan žiadny úkon od 17. 12. 2002, kedy bol podaný návrh na vyhlásenie konkurzu až do 30. 4. 2004,

2. v konkurznej veci úpadcu P d B vedenej na Krajskom súde B pod č. k. 3 K 69/00 vydal dňa 12. 11. 2003 opatrenie č. k. 3 K 69/00-292, ktorým súd ustanovil do konkurzného konania za osobitného správcu konkurznej podstaty pre správu majetku úpadcu Ing. so sídlom

v B , zapísaného v zozname správcov na Krajskom súde č. reg. 232, pričom osobitný správca konkurznej podstaty bol súdom ustanovený do konkurzného konania v rozpore s ustanovením § 11 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 493/1991 Zb., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia Zákona o konkurze a vyrovnaní v znení neskorších predpisov ako aj bez žiadosti v zmysle Opatrenia č. 9 predsedníčky Krajského súdu v B z 11. 10. 2001, teda zavinene nespĺnil a porušil povinnosti sudcu, ktoré mu ukladajú citované ustanovenia a rozhodnutie, ktorým bol osobitný správca súdom ustanovený do funkcie zjavne nemá oporu v právnom poriadku, zároveň svojím správaním vzbudil oprávnenú pochybnosť o jeho svedomitosti.

Podľa návrhu sudca mal uvedeným konaním naplniť znaky závažného disciplinárneho previnenia podľa § 116 ods. 1 písm. a/, písm. b/, v spojení s § 116 ods. 2 písm. f/, písm. g/ zákona č. 385/2000 Z. z. v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon). Preto žiadal, aby ho disciplinárny súd uznal vinným a uložil mu disciplinárne opatrenie podľa § 117 ods. 5 písm. a/ zákona a to preloženie na súd nižšieho stupňa.

Sudca vo vyjadrení z 30. júna 2004 k návrhu uviedol, že uznáva priet'ahy v konkurzných konaniach, avšak tieto priet'ahy sú objektívneho charakteru. Poukázal pritom na skutočnosť, že mu napadol veľký počet konkurzných vecí, viac ako 200 konkurzov, pričom sa jednalo o veľmi náročné a zložité kauzy, ako napr. F , a. s., D , a. s., Tc P. , I Dc Poľnohospodárske družstvá. Z toho dôvodu najmä týmto zložitým konkurzom musel venovať neustálu pozornosť a väčšinu pracovného i mimo pracovného času vynaložil na ich riešenie. Okrem tohto vybavoval aj veľké množstvo incidenčných sporov. Okrem vybavovania vecí z vlastného oddelenia mu boli pridelené ďalšie rozpracované konkurzné spisy, po troch zrušených konkurzných oddeleniach. Tvrdil, že táto veľká zaťaženosť, náročnosť a zložitosť mala rozhodujúci vplyv na priet'ahy, ktoré vznikli v konkurzných veciach, v ktorých sú mu vyčítané priet'ahy.

Pokiaľ sa mu vytýkalo porušenie vo veci sp. zn. 3 K 84/01 úpadcu H s. r. o. Z V , a to, že nekonal v čase od novembra 2002 do súčasnosti, uviedol, že nečinnosť nebola spôsobená jeho zavinením, nakoľko sa spis nachádzal do novembra 2003 na Najvyššom súde Slovenskej republiky. Napokon dodal, že vo všetkých veciach, v ktorých sú vytýkané priet'ahy, tieto už odstránil.

K skutku uvedenom pod bodom 2 zhora uviedol, že vo veci bola pôvodne ustanovená správkyňa konkurznej podstaty JUDr. , ktorá sa však

vzdala funkcie správcu z dôvodov dlhodobých konfliktov s úpadcom a nájomcom prenajatého konkurzného majetku. Preto, že nemohol nechať majetok bez správcu a v záujme zabránenia vzniku škôd, vymenoval osobitného správcu Ing. B. Š. ktorého uprosil, aby túto funkciu zobral. Výber tohto predbežného správcu urobil preto, že ide o skúseného správcu, u ktorého boli predpoklady, že vzájomnú nevraživú situáciu vyrieši, čo sa aj v skutočnosti stalo. Pokiaľ sa mu v súvislosti s tým vyčíta, že vedome porušil Opatrenie č. 9 Krajského súdu v Bratislave, poukázal na to, že s uvedeným Opatrením č. 9 nebol nikdy oboznámený, pričom samotné opatrenie nie je všeobecne záväzným právnym predpisom.

Vo veci konal Najvyšší súd Slovenskej republiky – prvostupňový disciplinárny senát, ktorý rozhodnutím z 24. septembra 2004, sp. zn. 1 Ds 15/04, JUDr. E. P. sudcu Krajského súdu v B. uznal vinným zo závažného disciplinárneho previnenia podľa § 116 ods. 1 písm. a/ a písm. b/ v spojení s ods. 2 písm. b/ a § 116 ods. 2 písm. g/ zákona, za čo mu podľa § 117 ods. 5 písm. b/ zákona uložil disciplinárne opatrenie zníženie funkčného platu o 50 % na obdobie troch mesiacov.

Disciplinárny súd rozhodnutie odôvodnil tým, že výsledky dokazovania v danom prípade vyznievajú jednoznačne a tvoria ucelenú reťaz tak priamych, ako aj nepriamych dôkazov, z ktorých možno vyvodiť záver, že sudca sa dopustil disciplinárneho previnenia tak, ako je uvedené vo výrokovej časti rozhodnutia.

Pokiaľ ide o kvalifikáciu skutku, disciplinárny senát bol toho názoru, že v danom prípade boli naplnené znaky skutkovej podstaty závažného disciplinárneho previnenia podľa § 116 ods. 1 písm. a/, písm. b/ v spojení s ods. 2 písm. b/ a § 116 ods. 2 písm. g/ zákona.

V konaní sudcu pod bodom 2 návrhu však disciplinárny senát, na rozdiel od navrhovateľa nevidel závažné disciplinárne previnenie podľa § 116 ods. 2 písm. f/ zákona, teda, že sa jednalo o svojvoľné rozhodnutie sudcu, ktoré zjavne nemá oporu v právnom poriadku, ak týmto rozhodnutím sudca spôsobil značnú škodu alebo iný obzvlášť závažný následok. Disciplinárny súd ustálil, že rozhodnutím nespôsobil iný obzvlášť závažný následok, ktorý mal podľa návrhu spočívať v poškodení práv iných správcov. Takýto následok nebol počas celého konania disciplinárnym senátom zistený.

Na druhej strane disciplinárny súd považoval za disciplinárne previnenie sudcu konanie sudcu v súvislosti s ustanovením predbežného správcu. Súd ustálil, že toto konanie bolo v rozpore s ustanovením § 11 ods. 3 vyhlášky č. 493/1991 Zb. v znení neskorších predpisov. Podľa tohto ustanovenia

osobitného správcu alebo jeho zástupcu sudca vyberie z osôb, ktoré sú zapísané do zoznamu podľa § 2 písm. b/ podľa poradia ich zápisu do zoznamu s prihliadnutím na ich odbornosť. Poradie oznámi sudcovi predseda konkurzného a vyrovnacieho súdu.

Vzhľadom na rozsah a porušenie povinnosti, spôsob konania, následok a mieru zavinenia sudcu, uložil disciplinárny súd sudcovi disciplinárne opatrenie podľa § 117 ods. 5 písm. b/ zákona zníženie funkčného platu o 50 % na obdobie troch mesiacov. Toto disciplinárne opatrenie považoval súd za dostatočné, vzhľadom na mieru zavinenia sudcu a predpokladané možnosti nápravy s prihliadnutím na skutočnosť, že sa jedná u sudcu o prvé porušenie povinnosti sudcu.

Proti tomuto rozhodnutiu podal odvolanie minister spravodlivosti Slovenskej republiky, ktorý poukázal na to, že disciplinárny súd nedostatočne preskúmal pochybenie sudcu a nadväzne na túto skutočnosť uložil sudcovi neprimerané disciplinárne opatrenie. Navyše, že z dôvodov uvádzaných v rozsudku vôbec nevyplýva, že by disciplinárny súd akokoľvek vo svojom rozhodnutí prihliadal na neprimerane dlhú dobu nečinnosti sudcu v jednotlivých konaniach vo vzťahu k uloženému disciplinárnemu opatreniu. Podľa odvolateľa, z jednotlivých súdnych spisov vyplynulo, že sudca bol napr. nečinný ku dňu 30. 4. 2004 už od roku 2000, avšak v rámci dokazovania, že disciplinárny senát neskúmal, či sudca v danej veci konal a či ním uvádzané úkony aj vykonal. V odvolaní ďalej zdôraznil, že ak sudca, vedomý si svojej dlhodobej nečinnosti nevyužije procesné a iné prostriedky na zabezpečenie nielen účinnej, ale tiež rýchlej ochrany práv účastníkov súdneho konania, spôsobuje tým stav právnej neistoty účastníkov konania, pričom je nesporné, že prerokovanie veci bez zbytočných prietahov je základným ľudským právom, resp. jedným z procesných princípov, ktoré majú garantovať ústavné právo na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 48 Ústavy Slovenskej republiky. Rozhodovať bez prietahov je aj jednou z povinností sudcu podľa ustanovenia § 5 ods. 2 druhej vety zákona.

Minister spravodlivosti sa taktiež nestotožnil s právnym záverom disciplinárneho súdu, že konanie sudcu v súvislosti s ustanovením predbežného správcu nemožno v danom prípade považovať za závažné disciplinárne previnenie podľa § 116 ods. 2 písm. f/ zákona. Mal za to, že uvedené konanie, je svojvoľným rozhodnutím sudcu, pričom v priebehu disciplinárneho konania bolo preukázané, že sudca osobne oslovil osobitného správcu konkurznej podstaty.

Z uvedených dôvodov minister spravodlivosti Slovenskej republiky žiadal, aby odvolací disciplinárny senát odvolaním napadnuté rozhodnutie zrušil a rozhodol v zmysle predloženého návrhu na začatie disciplinárneho konania zo

dňa 4. júna 2004, a to tak, aby bol sudca uznaný vinným zo spáchania závažného disciplinárneho previnenia podľa § 116 ods. 1 písm. a/ a písm. b/ v spojení s ods. 2 písm. b/ a § 116 ods. 2 písm. f/ a písm. g/ zákona a aby mu bolo uložené disciplinárne opatrenie podľa § 117 ods. 5 písm. a/ zákona – preloženie na súd nižšieho stupňa.

Proti rozhodnutiu podal odvolanie aj sudca JUDr. E P , ktorý v odvolaní uviedol, že pokiaľ ide o skutok pod bodom 2 rozhodnutia, postupoval v súlade s § 1 ods. 1 zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní v znení neskorších predpisov (ďalej ZKV), § 8 ods. 1 ZKV, ktorý upravuje skutočnosť, že správca podstaty sa zásadne vyberá zo zoznamu správcov, ktorý vedie súd príslušný na konanie. Podľa § 9 ods. 1 ZKV, ak to vyžaduje rozsah správy, môže súd ustanoviť na pomoc správcovi osobitného správcu pre určitý odbor správy. Zákon o konkurze a vyrovnaní neupravuje spôsob výberu správcu, táto problematika je upravená v § 11 ods. 3 vyhlášky č. 493/1991 Zb., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia Zákona o konkurze a vyrovnaní v platnom znení. Z dikcie textu tohto vykonávacieho predpisu vyplýva, že osoba, ktorá rozhoduje o ustanovení správcu (vzniku funkcie) je zákonný sudca (v danom prípade zákonný sudca, ktorý rozhodoval v konaní sp. zn. 3 K 204/00). Preto mal za to, že k ustanoveniu osobitného správcu došlo v súlade so zákonom. V odvolaní ďalej zdôraznil, že z jeho stany nedošlo pri aplikácii zákonného predpisu k svojvôli, nakoľko sa pri svojej rozhodovacej činnosti, ako zákonný sudca, vo veci ustanovenia osobitného správcu, neodchýlil od znenia príslušných ustanovení zákonného predpisu. Zároveň uviedol, že Opatrenie č. 9 predsedníčky Krajského súdu v F : zo dňa 11. 10. 2001 mu nikdy nebolo doručené, pričom s touto skutočnosťou sa disciplinárny súd nevysporiadal.

Z uvedených dôvodov žiadal, aby odvolací disciplinárny súd rozhodnutie z 24. septembra 2004, sp. zn. 1 Ds 15/04, zrušil a rozhodol vo veci sám alebo rozhodnutie zrušil a vec vrátil na nové prejednanie a rozhodnutie.

Na základe podaných odvolaní konal podľa § 131 ods. 3 zákona a rozhodol vo veci odvolací disciplinárny súd, ktorý dospel k týmto záverom:

V danej veci bol obvinený sudca disciplinárne stíhaný za disciplinárne previnenie, ktoré bolo podľa návrhu kvalifikované ako závažné disciplinárne previnenie podľa § 116 ods. 2 písm. f/ a písm. g/ zákona, ako dôsledok:

- a) svojvoľného rozhodnutia sudcu, ktoré zjavne nemá oporu v právnom poriadku, ak týmto rozhodnutím sudca spôsobí značnú škodu alebo iný obzvlášť závažný následok (§ 116 ods. 2 písm. f/),
- b) zavineného konania sudcu, ktoré má za následok priet'ahy v súdnom konaní (§ 116 ods. 2 písm. g/)

K bodu a)

Svojvoľné rozhodnutie sudcu malo spočívať v tom, že v konkurznej veci úpadcu Poľnohospodárske družstvo B , vedenej na Krajskom súde v B pod č. k. 3 K 69/00 sudca ustanovil do konkurzného konania osobitného správcu konkurznej podstaty pre správu majetku úpadcu postupom, ktorý bol v rozpore s ustanovením § 8 ods. 1 ZKV a v rozpore s ustanovením § 11 ods. 3 vyhlášky č. 493/1991 Zb. v znení neskorších predpisov, ako aj v rozpore s postupom upraveným Opatrením č. 9 predsedníčky Krajského súdu v B : zo dňa 11. 10. 2001.

V danej veci je nesporné, že disciplinárne stíhaný sudca vo vyššie uvedenej veci ustanovil osobitného správcu konkurznej podstaty na základe vlastného výberu, bez toho, aby požiadal o súčinnosť správu súdu (v zmysle Opatrenia č. 9 predsedníčky Krajského súdu v B zo dňa 11. 10. 2001). Odvolací disciplinárny súd má za to, že takýto postup nie je možné kvalifikovať ako svojvoľné rozhodnutie v zmysle ustanovenia § 116 ods. 2 písm. f/ zákona, a to z týchto dôvodov:

Podľa čl. 144 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky „Sudcovia sú pri výkone svojej funkcie nezávislí a pri rozhodovaní sú viazaní ústavou, ústavným zákonom, medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 2 a ods. 5 a zákonom“.

Citované ustanovenie ústavy je garantom nezávislosti rozhodovania sudcov. Súd je teda pri rozhodovaní viazaný len:

- ústavou,
- ústavným zákonom,
- medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 2 a ods. 5,
- zákonom.

Kto môže byť ustanovený za správcu konkurznej podstaty upravuje ustanovenie § 8 ods. 1 zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní. V zmysle uvedeného ustanovenia sa správca podstaty (ďalej len „správca“) zásadne vyberá zo zoznamu správcov, ktorý vedie súd príslušný na konanie (§ 66a ods. 1). Do zoznamu správcov možno zapísať len bezúhonnú fyzickú osobu, ktorá je plne spôsobilá na právne úkony, má primeranú odbornú spôsobilosť a so zápisom súhlasí. Za správcu môže súd ustanoviť iba vo veci nepredpojatú fyzickú osobu. Osoby zapísané do zoznamu správcov môžu odmietnuť túto funkciu len v prípadoch, keď sú na to dôležité dôvody, ktoré posúdi súd. Výnimočne môže súd ustanoviť za správcu aj osobu, do zoznamu správcov nezapísanú, ak spĺňa podmienky pre zapísanie do tohto zoznamu.

Ako vyplýva z citovaného ustanovenia, výber osoby konkurzného správcu sa uskutočňuje rozhodnutím súdu, a to ustanovením za správcu (§ 167 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku v spojení s ustanovením § 66e ZKV). Kto zo sudcov príslušného súdu vydá rozhodnutie o ustanovení konkurzného správcu stanovuje rozvrh práce toho – ktorého súdu.

V danej veci je nesporné, že konanie vo veci sp. zn. 3 K 69/00 Krajského súdu v B podľa rozvrhu práce bolo zverené disciplinárne stíhanému sudcovi, ktorý v súlade s ustanovením § 8 ods. 1 ZKV vydal rozhodnutie, ktorým ustanovil Ing. B Š zapísaného do zoznamu správcov konkurznej podstaty, do funkcie osobitného správcu. Vydanie rozhodnutia (ktoré je rozhodovacou činnosťou sudcu) o ustanovení do funkcie osobitného správcu preto nemôže byť porušením ustanovení, ktorých naplnenia sa navrhovateľ dovoľáva.

Treba dodať, že ani z gramatického výkladu ustanovenia § 8 ods. 1 ZKV nemožno vyvodit' akékoľvek porušenie povinnosti konajúceho sudcu vyplývajúce z vyššie citovaného ustanovenia. V tomto smere je preto záver preskúmaného rozhodnutia mylný.

Nemožno súhlasiť ani so záverom disciplinárneho súdu, že sudca spôsobom výberu osobitného správcu porušil ustanovenie § 11 ods. 3 vyhlášky č. 493/1991 Zb., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Zákona o konkurze a vyrovnaní. Podľa § 11 ods. 1 uvedenej vyhlášky predbežného správcu, správcu konkurznej podstaty, vyrovnacieho správcu alebo ich zástupcov sudca vyberie z osôb, ktoré sú zapísané do zoznamu podľa § 2 písm. a/, podľa poradia ich zápisu do zoznamu. Poradie oznámi sudcovi predseda konkurzného a vyrovnacieho súdu. Podľa odseku 3 osobitného správcu alebo jeho zástupcu sudca vyberie z osôb, ktoré sú zapísané do zoznamu podľa § 2 písm. b/, podľa poradia ich zápisu do zoznamu s prihliadnutím na ich odbornosť. Poradie oznámi sudcovi predseda konkurzného a vyrovnacieho súdu.

Ako vyplýva z uvodzovacej vety citovanej vyhlášky („Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky podľa § 71 zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní ustanovuje:“), vyhláška ako vykonávací predpis bola vydaná na základe ustanovenia § 71 ZKV, podľa ktorého Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky vydá všeobecne záväzný právny predpis, v ktorom ustanoví

- a) výšku preddavku na úhradu odmeny predbežného správcu;
- b) výšku preddavky na trovy konania;
- c) podrobnosti o zoznamoch správcov, predbežných správcov, osobitných správcov, vyrovnacích správcov, zástupcov správcu a o ich odmene v konkurznom a vyrovnacom konaní;

- d) pravidlá poskytovania odmeny opatrovníka;
- e) rokovací poriadok pre konkurzné a vyrovnacie konanie.

Z citovaného zmocňovacieho ustanovenia však nevyplýva zmocnenie zákona na vydanie vykonávacieho predpisu, ktoré by umožňovalo vykonávacím predpisom upraviť spôsob výberu správcov, predbežných správcov, osobitných správcov. Ak teda vykonávací predpis v ustanovení § 11 ods. 3 vyhlášky č. 493/1991 Zb. upravil spôsob výberu osobitných správcov, v tejto časti je právna úprava vydaná nad rámec zmocnenia, a preto neplatná a ako taká nezaväzovala sudcu povinnosťou riadiť sa jej úpravou. Z toho dôvodu jej nerešpektovanie nemôže zakladať disciplinárne previnenie.

Disciplinárne stíhaný sudca sa nemohol dopustiť disciplinárneho previnenia ani z dôvodu, že pri výbere osobitného správcu sa neriadil Opatrením č. 9 Krajského súdu v B. z 15. 10. 2001. Uvedené opatrenie bolo totiž vydané za účelom realizácie ustanovenia § 11 ods. 3 vyhlášky č. 493/1991 Zb., ktoré odvolací disciplinárny súd považuje za neplatné.

Z uvedených dôvodov nemožno rozhodnutie o ustanovení osobitného správcu v danej veci považovať za svojvoľné rozhodnutie sudcu, ktoré zjavne nemá oporu v právnom poriadku.

V súvislosti so záverom disciplinárneho súdu o neplatnosti ustanovenia § 11 ods. 3 vyhlášky č. 493/1991 Zb. sa žiada dodať, že otázku neplatnosti vykonávacieho predpisu posúdil sám disciplinárny súd. Neprichádza totiž do úvahy prerušenie konania podľa § 224 ods. 5 Trestného poriadku alebo v § 109 ods. 1 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku (viď Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky PL. ÚS 7/02 zo 4. marca 2002).

K bodu b)

Zavinené konanie sudcu, ktoré malo mať za následok priet'ahy v súdnom konaní, malo spočívať v nečinnosti vo viacerých konkurzných veciach (26 vecí) v dĺžke od 7 mesiacov po 41 mesiacov.

Ustanovenia § 116 zákona rozlišujú disciplinárne previnenie a závažné disciplinárne previnenie. Za závažné disciplinárne previnenie zákon v ustanovení § 116 ods. 2 Zákona o sudcoch a prísediach považuje:

- a) vedomé porušenie povinnosti sudcu rozhodovať nestranne a nezaujato,
- b) konanie uvedené v odseku 1 okrem konania uvedeného v písmenách
- c) a d), ak vzhľadom na povahu porušenej povinnosti, spôsob konania,

- mieru zavinenia, opakovanie alebo iné priťažujúce okolnosti je jeho škodlivosť zvýšená,
- c) opakované porušenie povinností pri výkone štátnej správy súdu podľa osobitného predpisu, pokračovanie v porušovaní povinností súdneho funkcionára napriek výzve na jeho odstránenie alebo také porušenie povinností súdneho funkcionára, ktoré vážne ohrozuje dôveryhodnosť a chod súdnictva,
 - d) opakované nesplnenie povinnosti podať majetkové priznanie podľa § 32 ods. 1 ani v lehote ustanovenej podľa § 33 ods. 1, úmyselné uvedenie neúplných údajov alebo nepravdivých údajov v majetkovom priznaní alebo v čestnom vyhlásení podľa § 32 alebo opakovaná nespôsobilosť sudcu hodnoverným spôsobom preukázať zdroj svojich majetkových prírastkov, ktoré zjavne presahujú súhrn jeho plátov a iných vyčíslených príjmov,
 - e) zavinené konanie sudcu, ktoré má za následok priet'ahy v disciplinárnom konaní,
 - f) svojvoľné rozhodnutie sudcu, ktoré zjavne nemá oporu v právnom poriadku, ak týmto rozhodnutím sudca spôsobí značnú škodu alebo iný obzvlášť závažný následok,
 - g) **zavinené konanie sudcu, ktoré má za následok priet'ahy v súdnom konaní.**

Z citácie je zrejmé, že za závažné disciplinárne previnenie je možné považovať iba zavinené konanie. Zavinenie je vnútorný, psychický stav disciplinárne obvineného sudcu k skutkovým zložkám daného disciplinárneho previnenia. Právna teória, ako aj právo de lege lata rozlišuje zavinenie úmyselné a nedbanlivé. Zavinenie úmyselné ako aj nedbanlivé je vybudované na zložke vedomia na zložke vôle. Zložka vedomia zahŕňa vnímanie človeka ako odraz predmetov, javov, ktoré vnímal skôr, alebo ku ktorým dospel vlastným úsudkom na základe znalostí a skúseností. Zložka vôľová zahrňuje predovšetkým chcenie alebo uzrozumenie (u úmyselného zavinenia), u vedomej nedbanlivosti zavinenia pri spoľahnutí sa bez primeraných dôvodov, že k porušeniu či ohrozeniu záujmov chránených zákonom nedôjde.

Dôsledkom toho je, že forma zavinenia a jej kvalifikovanie ako závažné disciplinárne previnenie vo vzťahu k dôsledkom definovaným v ustanovení § 116 ods. 2 písm. g/ zákona „priet'ahy v súdnom konaní“ je vo vzťahu k zavineniu rozhodujúcim kritériom, a to bez zreteľa na to, že gramatický výklad ustanovenia § 116 ods. 2 písm. g/ zákona by mohol zvädzať k záveru, že pre túto kvalifikáciu je rozhodujúci iba následok – priet'ahy a nie forma subjektívnej zodpovednosti (zavinenia úmyselného – nedbanlivého). Takýto výklad by pri disciplinárnom previnení znamenal negáciu rozlišovania zavinenia úmyselného a nedbanlivého (bol by jediným prípadom takéhoto výkladu zákona v celom

právnom poriadku). Všeobecné ponímanie naplnenia predpokladov subjektívnej stránky (zavinenia), bez ohľadu na jeho formu, by totiž znamenal rovnaký postih chceného protiprávneho konania ako aj nedbanlivého protiprávneho konania.

V danej veci pri posudzovaní zavinenia disciplinárne stíhaný sudca nepochybne naplnil zložku vedenia. Bol mu totiž známy stav oddelenia, ako aj stav rozpracovanosti jednotlivých vecí. Zatiaľ však z vykonaného dokazovania nie je zrejmé, či bola naplnená aj vôľová zložka zavinenia vo forme úmyselného zavinenia, t.j. chcenia (vôle) spôsobiť prierahy v konaní, resp. pri vedomej nedbanlivosti spoliehanie sa bez primeraných dôvodov na to, že k prierahom v danej veci nedôjde.

Pre zodpovedné posúdenie naplnenia subjektívnej stránky, vrátane formy zavinenia obvineného sudcu, bude pritom rozhodujúce zistenie, aké procesné úkony a v akých časových reláciách obvinený sudca vykonal. Ak bol v jednotlivých veciach nečinný, prečo tomu tak bolo. V tomto smere treba prisvedčiť tvrdeniu ministra spravodlivosti Slovenskej republiky, že disciplinárny súd sa dostatočne nezaoberal skúmaním, aké úkony sudca v jednotlivých veciach vykonal. Treba však prisvedčiť aj tvrdeniu disciplinárneho sudcu, že pre posúdenie jeho zodpovednosti bude významné nielen to, aké úkony a v akých časových reláciách skutočne v jednotlivých veciach vykonal, ale aj to, prečo bol prípadne nečinný a z akého dôvodu. Ak by sa totiž ukázalo ako pravdivé tvrdenie, že vzhľadom na celkový stav oddelenia (nápad vecí, stav nevybavených vecí, ich obťažnosť) nebolo objektívne možné vo veciach konať bez prierahov, nie je možné za takýto objektívny stav, ak tento vznikol bez zavinenia konajúceho sudcu, brať ho na zodpovednosť. Nebude preto bez významu ani to, či nepriaznivý objektívny stav (neumožňujúci plynulé vybavovanie vecí) nie je spôsobený činnosťou (nečinnosťou) správy súdov, napr. nedostatočným obsadením súdu alebo nevyváženosťou rozvrhu práce daného súdu. Pri úvahe o intenzite prípadného porušenia povinnosti (najmä vo vzťahu k uloženiu toho – ktorého disciplinárneho opatrenia) je treba zobrať do úvahy celkovú výkonnosť práce sudcu, ako aj prípadnú snahu o odstránenie zistených prierahov v konaní.

Napokon je treba súhlasiť aj s tvrdením uvedeným v odvolaní ministra spravodlivosti, že prejednanie veci bez zbytočných prierahov je základným právom garantovaným čl. 48 Ústavy Slovenskej republiky. V súvislosti s tým však treba poznamenať, že garantom naplnenia tohto práva je štát, ktorý vo vzťahu k osobe, ktorej právo bolo porušené, zodpovedá za jeho naplnenie. Nenaplnenie tohto práva však bez ďalšieho nie je súčasne disciplinárnym previnením (resp. závažným disciplinárnym previnením), ktorého základným predpokladom (tak, ako už bolo vyššie uvedené), je naplnenie subjektívnej stránky konajúceho sudcu, a to vo vzťahu k predpokladom podmieňujúcim

kvalifikovanie konania ako disciplinárne previnenie alebo závažné disciplinárne previnenie.

Z uvedených dôvodov bude možné dospieť k záveru o tom, či sa v danej veci jedná o disciplinárne previnenie, resp. o závažné disciplinárne previnenie až po tom, čo disciplinárny súd vo vzťahu k bodu 1 návrhu na začatie disciplinárneho konania doplní dokazovanie v naznačenom smere, a to vo vzťahu k prieťahom uvádzaným v jednotlivých veciach. Preto sa záver, ku ktorému dospel disciplinárny súd javí ako predčasný.

Vzhľadom na vyššie uvedené závery odvolací disciplinárny súd podľa § 131 ods. 4 zákona zrušil rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky – disciplinárneho súdu z 24. septembra 2004, sp. zn. 1 Ds 15/04 a vec vrátil prvostupňovému disciplinárnemu súdu na nové prejednanie a rozhodnutie.

P o u ě n i e : Proti tomuto rozhodnutiu opravný prostriedok nie je prípustný.

V Bratislave dňa 25. februára 2005

JUDr. Jana Bajánková, v. r.
predsedníčka odvolacieho disciplinárneho senátu

Za správnosť vyhotovenia: *Amelky*

